
Spis treści

Spis skrótów	9
Wstęp	13
Rozdział I. Teoria i praktyka współpracy z krajami rozwijającymi się	19
1. Teoretyczne postawy wsparcia rozwojowego – narodziny ekonomii rozwoju	20
1.1. Wprowadzenie do ekonomii rozwoju	20
1.2. Rozwój społeczno-gospodarczy w koncepcjach ekonomii rozwoju	22
1.3. Teorie pierwszej generacji	23
1.4. Nurt heterodoksyjny	27
1.5. Nowe kierunki ekonomii rozwoju	30
1.6. Neoliberalne odrodzenie ekonomii rozwoju	31
1.6.1. Konsensus waszyngtoński – neoliberalny przepis na rozwój	32
1.6.2. W kierunku konsensusu postwaszyngtońskiego	34
1.7. Podsumowanie – współczesne tendencje w ekonomii rozwoju	38
2. Wspólnotowa polityka współpracy na rzecz rozwoju jako wyraz wsparcia dla krajów rozwijających się	39
2.1. Założenia wspólnotowej polityki współpracy na rzecz rozwoju	40
2.2. Unia Europejska jako dostarciciel pomocy	44
2.2.1. Wielkość i kierunki europejskiego wsparcia	44
2.2.2. Formy dostarczania pomocy rozwojowej	46
2.2.2.1. Podejście projektowe	47
2.2.2.2. Wsparcie sektorowe	47
2.2.2.3. Wsparcie budżetowe	48
2.2.3. Źródła finansowania pomocy rozwojowej	49
2.2.4. Podsumowanie – zmienne koncepcje działania	55
3. Handel jako dźwignia rozwoju – konsekwencje rozwoju wymiany handlowej dla krajów rozwijających się	57

3.1. Korzyści z handlu dla krajów rozwijających się	58
3.2. Zagrożenia wynikające z liberalizacji i wolnego handlu dla krajów rozwijających się	60
4. Polityka handlowa Unii Europejskiej jako narzędzie wsparcia dla rozwoju	62
4.1. Hierarchia preferencji handlowych UE	63
4.2. Powszechny system preferencji celnych (GSP) jako wyraz polityki handlowej w służbie rozwoju	67
4.3. Instrument wsparcia dla rozwoju handlu – „Aid for Trade”	76

Rozdział II. Historyczny wymiar relacji Unii Europejskiej z krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku – od traktatu rzymskiego do konwencji generacji Lomé

1. Wprowadzenie	81
2. Stowarzyszenie z krajami rozwijającymi się w świetle traktatu rzymskiego	84
3. Konwencje Yaoundé I i II	86
4. Konwencje generacji Lomé	93
4.1. W kierunku nowej koncepcji stowarzyszenia	93
4.2. Trudna droga do Lomé I – negocjacje nad nowym porozumieniem	96
4.3. Nowy kształt stowarzyszenia – konwencja z Lomé	98
4.3.1. Nowy kształt stosunków handlowych	99
4.3.2. Wsparcie na rzecz rozwoju	102
4.3.2.1. Pomoc rozwojowa	102
4.3.2.2. STABEX – system stabilizacji dochodów z eksportu	105
4.3.2.3. Współpraca przemysłowa	109
4.3.3. Przełomowy charakter konwencji Lomé I	110
4.4. Konwencja Lomé II	113
4.5. Konwencja Lomé III	118
4.6. Konwencja Lomé IV	121
4.7. Lomé IV – bis	123
5. Ewolucja zasad współpracy w latach 1957–2000 – podsumowanie	125

Rozdział III. Porozumienie o Partnerstwie z Cotonou – nowy wymiar relacji UE-AKP w XXI wieku

1. Globalizacja i regionalizacja jako płaszczyzna współpracy w XXI w. – ujęcie teoretyczne	130
1.1. Istota procesu globalizacji	130
1.2. Globalizacja z perspektywy krajów rozwijających się	132
1.2.1. Wymiana handlowa i przepływy finansowe	132
1.2.2. Globalizacja jako czynnik rozwoju	135
1.3. Regionalizacja światowej gospodarki – sprzeczność czy uzupełnienie procesu globalizacji?	139

2. Porozumienie o Partnerstwie z Cotonou – współpraca Unii Europejskiej z krajami AKP w dobie globalizacji światowej gospodarki	147
2.1. Uwarunkowania nowego porozumienia	147
2.1.1. Uwarunkowania globalne	147
2.1.2. Ewolucja procesów integracyjnych w ramach EWG/UE	149
2.1.3. Sytuacja w krajach AKP	151
2.1.4. Niepowodzenia wcześniejszej współpracy	153
2.2. W kierunku nowego modelu współpracy – negocjacje Porozumienia o Partnerstwie z Cotonou	158
2.2.1. Stanowisko Wspólnoty	158
2.2.1.1. Współpraca polityczna	159
2.2.1.2. Pomoc rozwojowa	160
2.2.1.3. Współpraca gospodarcza i handlowa	161
2.2.2. Stanowisko państw AKP	163
2.2.2.1. Współpraca polityczna	164
2.2.2.2. Pomoc rozwojowa	164
2.2.2.3. Współpraca gospodarcza i handlowa	165
2.2.3. Proces negocjacyjny	168
2.3. Porozumienie o Partnerstwie z Cotonou	171
2.3.1. Cele i zasady nowego partnerstwa	172
2.3.2. Współpraca polityczna	173
2.3.3. Pomoc rozwojowa	177
2.3.4. Współpraca gospodarcza i handlowa	185
2.3.5. Pierwsza rewizja Porozumienia o Partnerstwie z Cotonou (2005 r.)	190
2.3.6. Druga rewizja Porozumienia o Partnerstwie z Cotonou (2010 r.)	192
2.4. Podsumowanie – Porozumienie o Partnerstwie z Cotonou w świetle globalizacji i regionalizacji światowej gospodarki	194

Rozdział IV. Nowy wymiar relacji Unii Europejskiej z krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku – umowy o partnerstwie gospodarczym	196
1. Wprowadzenie	196
2. Umowy o partnerstwie gospodarczym – istota i założenia	199
2.1. Istota umów o partnerstwie gospodarczym	199
2.2. Umowy o partnerstwie gospodarczym a integracja regionalna	202
2.3. Umowy o partnerstwie gospodarczym jako element wsparcia dla rozwoju	208
2.4. Umowy o partnerstwie gospodarczym w świetle zasad WTO	212
2.5. Prognozowane skutki umów o partnerstwie gospodarczym	217
3. Negocjacje umów o partnerstwie gospodarczym	228
3.1. Wprowadzenie	228
3.2. Kwestie sporne w procesie negocjacji UPG	229
3.3. Przejście do nowej rzeczywistości	235
3.4. Umowy o partnerstwie gospodarczym – sytuacja w ujęciu regionalnym	240

3.4.1. Karaiby (CARIFORUM-UE UPG)	240
3.4.2. Afryka Zachodnia (ECOWAS-UE UPG)	242
3.4.3. Afryka Południowa (SADC-UE UPG)	244
3.4.4. Afryka Południowo-Wschodnia	246
3.4.4.1. ESA-UE UPG	246
3.4.4.2. EAC-UE UPG	247
3.4.5. Afryka Środkowa (CEMAC-UE UPG)	248
3.4.6. Pacyfik (Pacyfik-UE UPG)	249
4. Umowy o partnerstwie gospodarczym w kontekście procesów globalnych – podsumowanie	250
Podsumowanie – zmienność koncepcji współpracy UE-AKP	253
1. Ewolucja modelu współpracy UE-AKP	253
1.1. Ewolucja relacji UE-AKP na płaszczyźnie wsparcia rozwojowego	258
1.2. Ewolucja współpracy ekonomiczno-handlowej	261
2. Umowy o partnerstwie gospodarczym – w kierunku nowego modelu współpracy handlowej	263
3. Perspektywy na przyszłość	266
Spis tabel	269
Spis rysunków	270
Spis wykresów	271
Bibliografia	273
Aneks	287
Aneks I. Lista najsłabiej rozwiniętych państw świata – 2013 r.	287
Aneks II. Wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego państw AKP	288
Aneks III. Wymiana handlowa państw AKP (2011 r.)	293
Aneks IV. Wymiana handlowa krajów UE z państwami AKP (mln EUR, 2010 r.)	299